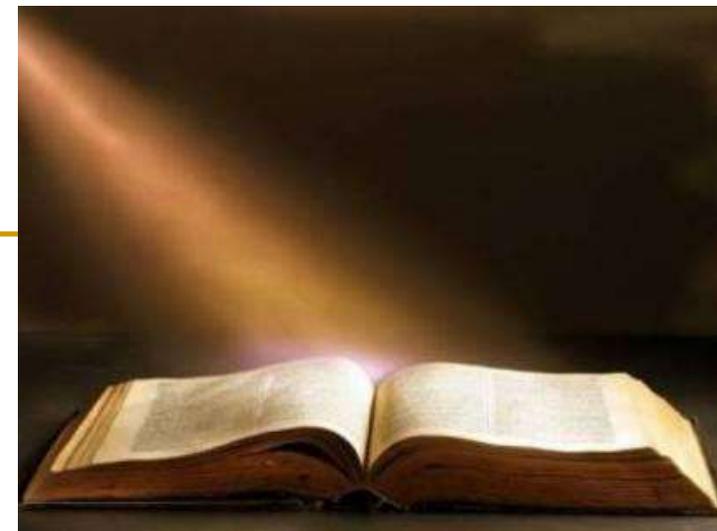

Biblijska teologija 1
amdg.eu/fer-bt1
bibteo@fer.hr

Knjiga Postanka

Od stvaranja svijeta do Josipove smrti

יהוה רעי לא אחר

[adonaj ro'i lo ehsar]

The image displays a musical score for the Hebrew phrase 'יהוה רעי לא אחר' (Adonaj ro'i lo'eh sar). The score is written in 4/4 time with a key signature of two sharps (F# and C#). It consists of two staves. The top staff is a vocal line with lyrics in Hebrew: 'A - do - naj ro - î lo' 'eh - sar. 'A - do - naj ro - î lo' 'eh - sar.' The bottom staff is a piano accompaniment with lyrics in Slovenian: 'A - do - naj ro - î lo' 'eh - sar. 'A - do - naj ro - î lo' 'eh - sar.' Chord symbols are placed above the notes: D, A, G, Fism, Em, A, D for the first staff, and D, A, G, Fism, Em, A, D for the second staff.

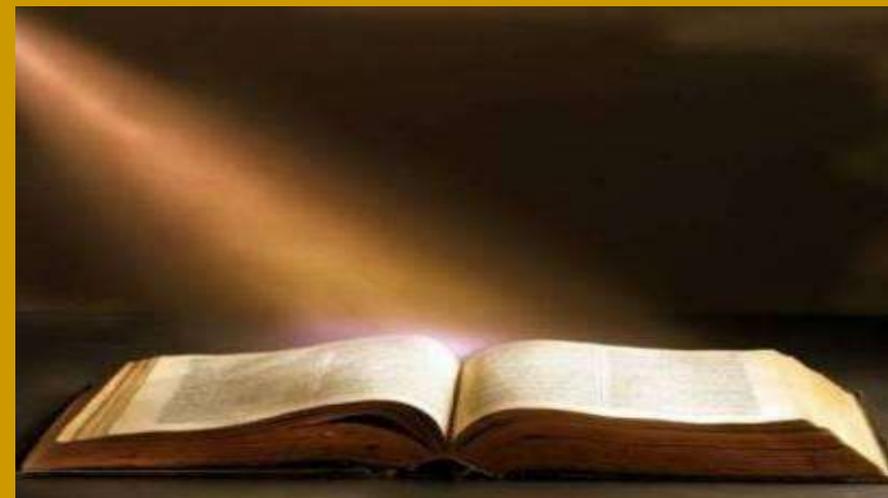
**Gospodin je pastir moj
ni u čem ja ne oskudijevam**

Biblijska teologija 1
amdg.eu/fer-bt1 bibteo@fer.hr

FER

Biblijska teologija 1

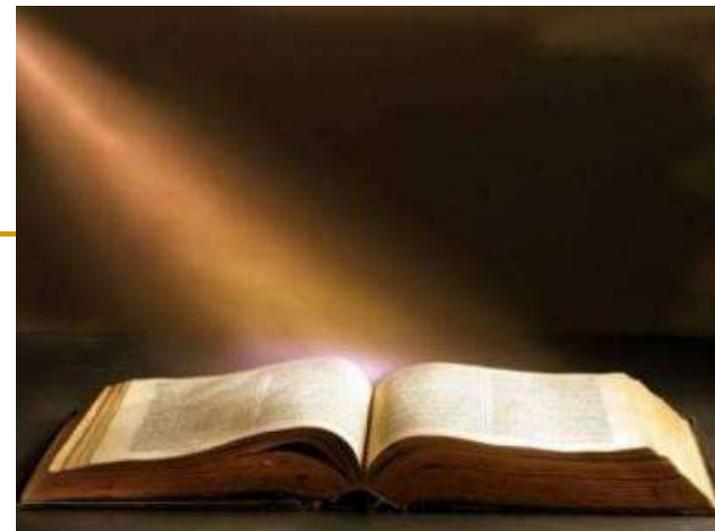

FER, zim. sem. 2021./21.
doc. dr. sc. Niko Bilić, SJ, FFRZ
Tanja Lakić, mag. theol.

<http://www.fer.unizg.hr/predmet/bibteo1>

Biblijska teologija 1
amdg.eu/fer-bt1
bibteo@fer.hr

Knjiga Postanka

Od stvaranja svijeta do Josipove smrti

(Petoknjižje: do Mojsijeve smrti)

“Prapovijest”: 1–11 čovjek i svijet

6–9 Noa

Povijest

Božjega naroda: 12–25 Abraham

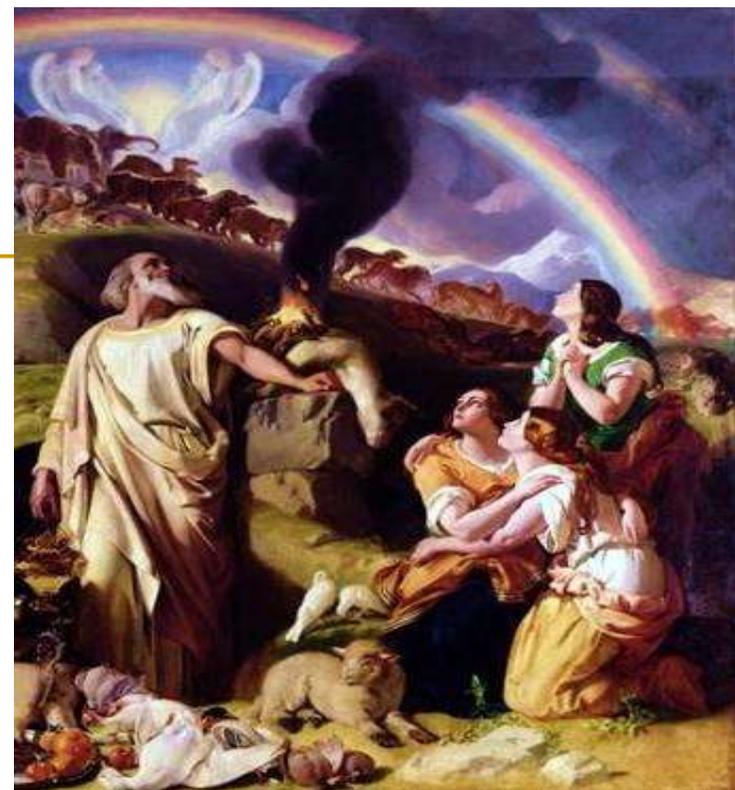
25–50 Jakov

Noim savez s Bogom

Post 6–9

Post 9,8-17

Prvi Savez (Post 9,8–17)

- בְּרִית *b^erît* – Koliko puta u Post 9,8-17?
- 7x (osim 9,15 u KS) – *kada*?
- nakon sveopćega uništenja
 - קוּם (*qûm* 6,18 → 9,9.11.17)
- Bog ustanovljuje Savez
 - S kim? (9,9.11.12.15; v9.12; v10.12.15s; v13)
- “vi” – Noa i djeca (9,9.11.12.15); budući potomci (v9.12)
- sva živa bića (v10.12.15s)
 - ptice, životinje, sve što živi na zemlji (v10)
- zemlja (v13)
 - svako tijelo כָּל בָּשָׂר (*kol bāšār* v15-17)

Univerzalan savez

- Čiji savez? בריתי *b^erîti* (6,18; **9,8.11.15**)
- “*moja obveza*”
 - Sadržaj? (9,11.15)
- Nema potpunoga opustošenja
 - Do kada? – עולם (*‘ôlam* **9,12.16**)
- Savez vječan (“vjekovan” KS), Heb 13,20
 - Naraštaji zauvijek (KS: “naraštaji budući”, Š. “vječno vrijeme”)
 - Znak (9,13)?
- “*Luk svoj polažem u oblak*” (v13)
 - Položeno oružje; spoj neba i zemlje

Noa pravednik

- *Savez* nakon **8,20**; **9,1–7**?
- **žrtva** u **8,20** (Božje srce! **6,6**; **8,21**)
- **blagoslov** u **9,1–7**;
 - Zašto Noa (**6,9**; **7,1**)?
- *hodio s Bogom* (**6,9** usp. **5,22.24**)
 - kao Henok
- *Pravedan* “preda mnom” = mojim licem (!) **7,1**
 - usp. Post 1 (“i vidje Bog...”)
 - Noa u Lk 3,36?
- **Isusovo rodoslovlje**
 - Što je nalik Noinu vremenu u **Mt 24,37**; Lk 17,26?
- **Dolazak Sina čovječjega**

Uzdam se (Ps 52)

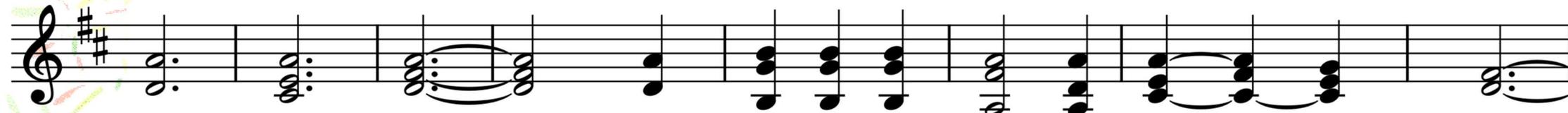
D A D G D A D

Uz - dam se u Bo-žju do - bro - tu do - vije - ka

10 D A D G D A D

Uz - dam se u Bo-žju do - bro - tu do - vije - ka

Abraham, vjernik

Post 12–25

Post 12,1-5

Post 15,1-18

Post 17

Božji poziv Abrahamu

- *Poziv u Post 12,2*
- Prvi Božji govor pojedincu nakon Post 9,17
 - *Što će Abraham biti prema Post 12,2?*
- “...bit ćeš blagoslov”
 - *Za koga (12,3)? – univerzalno poslanje*
- “sve obitelji tla zemaljskoga” (12,3)
 - *Abrahamova dob (12,4)?*
- 75 godina (12,4) – iznad prosjeka u Ps 90,10
 - *Koliko će doživjeti prema 25,7?*
 - 175 – nova punina života

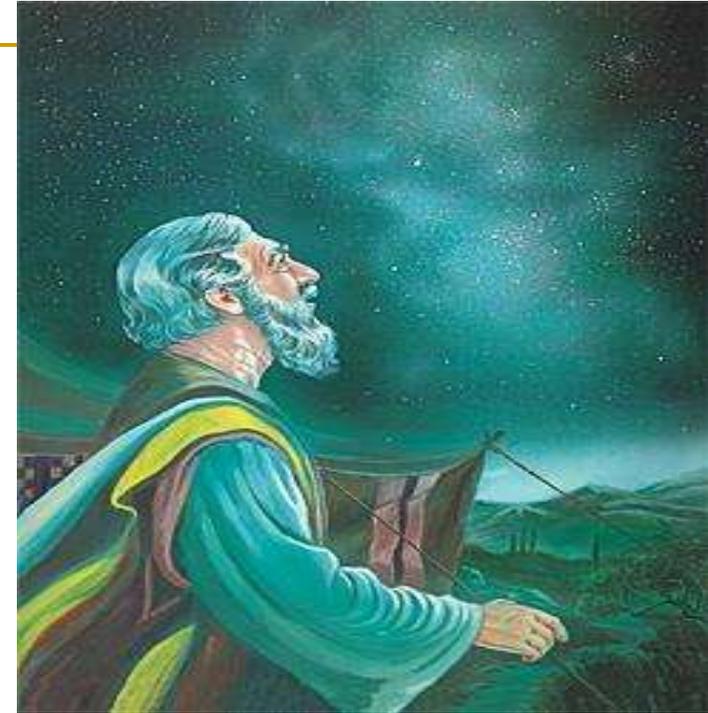
Božji “projekt”

- ❑ *Tko je prije umro (Post 11,32)?*
- **Otac Terah (11,32)**
- **Bog će uvećati ime (12,2) ⇔ 11,4**
- **“*Napravimo (עשה ‘aśâ) si ime!” (11,4)***
 - ❑ **אדם ‘adam od אדמא ‘adamâ (5,2);**
 - ❑ **treba *davati* ime (2,19)**
- **Babilonska kula – vrh do *neba* (11,4)**
 - ❑ **treba *zemlju* podložiti (Post 1,28)**
 - ❑ **kraj: Šinear (11,2), *grad*: Babel (9)**
 - ⇔ **Ur Kaldejski (28.31) = Babilonski (2 Kr 25,13)**
 - ❑ ***Nesretan plod ohologa uzdizanja u 11,9?***
- **nerazumijevanje (11,9)**

Abrahamova vjera

- אָמֵן (Post 15,6) [he'emin] pouzdati se, pokloniti povjerenje; “Amen”
 - Prvi: ...*povjerova i uračuna mu se u pravednost* → Rim 4,3; Gal 3,6
- Prva molitva u **15,2s**:
 - Dvostruka pritužba:
 - “Što ćeš mi dati?”(2), “Nisi mi dao” (3)
 - *velik narod* (12,2) ⇔ bez djece (11,30) – pronašao riječi
- 3 + 1 Božji odgovor (**15,4s**):
- Ne... (15,4), Pogledaj i broji..., Ovako... (v5)
- “Izvede ga” – neverbalno (אָמֵן *jaša* ‘izvesti’ v5)

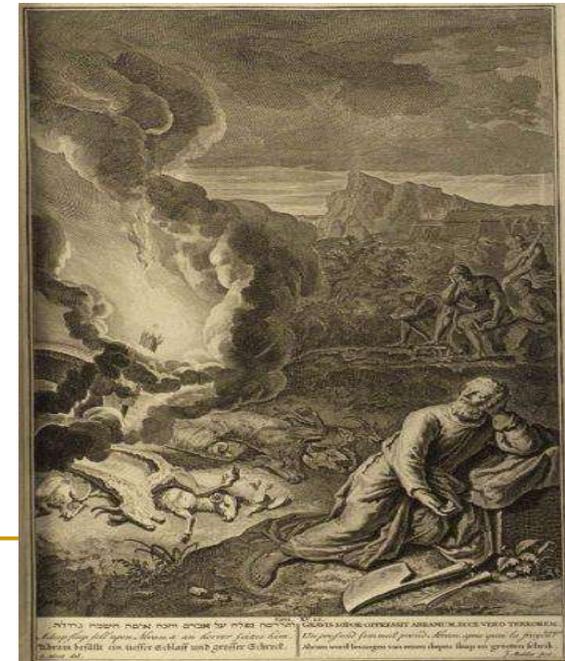
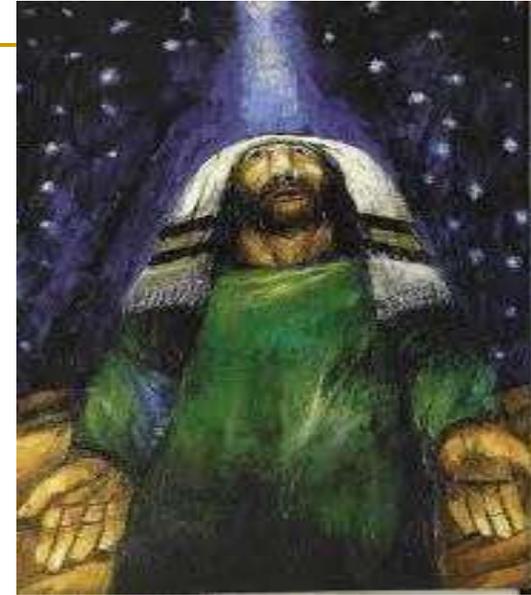
Pogled prema gore

- Pogledaj! (נבט hi. *hibbit*)
 - Usmjeren, svjestan pogled
- U njega gledajte i razveselite se (נבט Ps 34,6)
 - Mojsije se bojao u Boga gledati (נבט Izl 3,6)
- Pogledao bi u mjedenu zmiju i ozdravio (נבט Br 21,9)
 - Oči upirem Hramu tvojemu (נבט Jn 2,5)
- Gledat će onoga koga su proboli (נבט Zah 12,10; Iv 19,37)
 - usp. Gledaju na me (Ps 22,18)
 - ← “*pokazat ću ti zemlju*” (12,1)

Sklapanje Saveza (Post 15)

- Bog štit i plaća (Post 15,1), “poslije...” 14,13.23
- Ljudski savezi – ratnički (v13): Eškol i Aner
- Abraham se odrekao ratnoga plijena (v23)
 - Spoznaja u 14,22:
- יהוה je *El El-jon* i Stvoritelj (14,22)
- Božja objava u 15,12.17:
 - תרדמה *tardemâ* *tvrd san* (15,12 usp. 2,21);
 - Goruća zublja (KS), plamen (Š.) = Baklja (15,17)
 - vatra (usp. Izl 3; Dj 2)
- Savez ברית – kako se sklapa? (Post 15,18)
- Riječju: “Dat ću ti *zemlju*” – povjerenje pretpostavka

Potvrda Saveza (Post 17)

- Rok u Post 17, **7.13.19** ברית עולם *b'erît 'olam*?
- “vječni savez” (usp. Post 9) – Božji govor
 - *Novo ime u 17,1.5:*
- אל שדי *'el šadaj* Bog Svesilni (v1)
- *Abram* → *Abraham* אברם → אברהם
 - U središtu *potomstvo* (v19):
- Izak
- Znak: obrezanje
 - v10–14 nalog, v23–27 izvršenje
- – za koga? (**17,27**)
- I stranci! – Bog za sve

